

www.harnoforskare.eu

BÄFVERNYTT

MEDLEMSBLADET GÖR SIG BÄST I DIGITAL UPPLAGA

MEDLEMSBLAD FÖR HÄRNÖSANDS SLÄKTFORSKARE . ÅRGÅNG 31. NR 2/77. JULI 2021

Sommarstad/Hamnstad

HJÄLP REDAKTÖREN MED ARTIKLAR OCH BILDER TILL MEDLEMSBLADET
– DET ÄR NI SOM GÖR DET!

Härnösands släktforskarförening är en oberoende släktforskarförening ansluten till Sveriges Släktforskarförbund. Vi vänder oss i första hand till släktforskare, men även lokalhistoriker, bya- och hembygdsforskare finns bland våra medlemmar. Vi har medlemsmöte en gång i månaden, med undantag för sommarmånaderna.

Vid varje möte hålls ett föredrag, oftast av en inbjuden föredragshållare. Under kvällen gör vi paus för en fikastund. Förutom våra medlemsmöten brukar vi avsluta säsongen med en bussresa på våren.

Styrelsen

Ordförande: Björn Thunberg, bjorn.thunberghsand@gmail.com
Vice ordförande: Magnus Holmqvist, klockaresvedjan@telia.com
Sekreterare: Maria Nordlund, murray30@hotmail.com
Kassör: Sig-Britt Ahl, sigbritt.ahl@gmail.com
Ledamöter: Monika Vennerbring, monika@vennerbring.se
Jan-Ola Nordin, janola.nordin@gmail.com
May-Gun Näslund, ke.mg.naslund@gmail.com

Revisorer

Seved Granberg, sammankallande
Yngve Wik, ledamot
Ola Eriksson, ersättare

Valberedning

Birgit Eldrot, sammankallande
Herbert Grahn
Lennart Öhman

Hemsideadministratör

Sig-Britt Ahl

Hemsida

www.harnoforskare.eu

Ansvarig utgivare

Björn Thunberg, bjorn.thunberghsand@gmail.com

Medlemsavgift

Enskild medlem 150 kr/år; familjemedlem 50 kr/år; studerande upp till 18 år 25 kr/år; företag/föreningar 500 kr/år.

Avgiften betalas till Nordea Plusgirokonto 436116-8 Härnösands släktforskare. Glöm inte att uppgiva namn, postadress och e-postadress.

Ordförande har ordet

Foto: Örjan Leek

Vågar man säga äntligen, vi har besekrat pandemin, eller kommer ett bakslag till hösten som det gjorde förra året. Vaccineringar har kommit igång och trycket på sjukvården lättar. Låt oss hoppas på det bästa.

Forskning, både släkt och fastighets, har blivit intressanta sysselsättningar under den här perioden. Trots minskade öppettider på arkiven har man valt att söka efter uppgifter som man tyckt vara intressanta. Det här har medfört att föreningens medlemsantal har ökat och jag tror jag törs säga att ökningen är den största under ett år, sedan jag själv blev medlem i föreningen 1996. Många familjeregister har vi också sålts.

Vad som också hänt är att arkivstaden har fått tillökning. Skatteverket har etablerat sig i gamla arkivhuset, Nybrobacken. Det är ett mellanlagringsarkiv i väntan på att det utlovade nybygget på Saltvikshöjden skall genomföras. Det här styrker Härnösand som arkivstaden i Norrland.

Och vad med vår egen verksamhet? Restriktionerna lättar och om inget oförutsett händer så startar vi upp igen i höst. Som tidigare nämnts så är det en stadsvandring som blir uppstarts aktivitet. Mer information om det kommer att sändas ut. I styrelsen har vi också diskuterat och kommit fram till att det planerade jubileet får istället bli en ”Släktforsknings helg.”

Mer information om detta kommer också. Men just nu tror jag att ni är mest intresserade av att kliva ut till en härlig sommarledighet med allt vad det innebär för var och en av oss.

Men glöm inte bort givna rekommendationer utan var rädd om dig själv och andra.

Självfallet kommer det finnas tid för läsning av både det ena och det andra och då tror jag väl att vår egen Bäfvernytt ligger bra till eller hur?

Ha nu en skön sommar så ses vi till hösten.

Så önskar jag er som vanligt -

Trevlig läsning!

INNEHÅLL

- 02 Styrelsen och övrig information
- 03 Ordförande har ordet
- 05 Min farfars morfars morfars morfars morfars far, skepparen Mats Jacobsson.
- 07 Segelfartyget, barkskeppet Hernösand och HMS Härnösand
- 09 Sjömannen, arbetaren och laxbokhållaren Nils Boström
- 14 Drängen Daniel Larsson, Säbrå
- 16 Aktuell information
- 19 Efterlysning
- 20 Antavla Johan Nyholm
- 21 Ett besök hos folket som bor i en motorbåt på Nattviken

Juli | 2/77

Ansvarig utgivare

Björn Thunberg

bjorn.thunberghsand@gmail.com

Redaktionskommittén

Lillian Rathje (redaktör)

Yvonne Thunberg (programkommittén)

Ola Eriksson (föreningen)

Redaktionellt material

Bidrag till medlemsbladet skickas till

bjorn.thunberghsand@gmail.com

Skriv gärna i ren text, men det går också bra att skicka text som PDF-fil. Tipsa oss gärna om boktips och annat intressant som har att göra med släkt- & hembygdsforskning.

Medverkande i detta nummer

Lars Högberg, Sig-Brit Ahl, Hans Engqvist,

Tony Korpenklo, Madeleine Gröndahl

Tryck

Härnösands kommun

FJÄRRVÄRME | VATTEN | ELNÄT | ÅTERVINNING | BIOGAS | VINDKRAFT

Vi bidrar till ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart Härnösand.

För alla generationer.

**HÄRNÖSAND
ENERGI & MILJÖ**

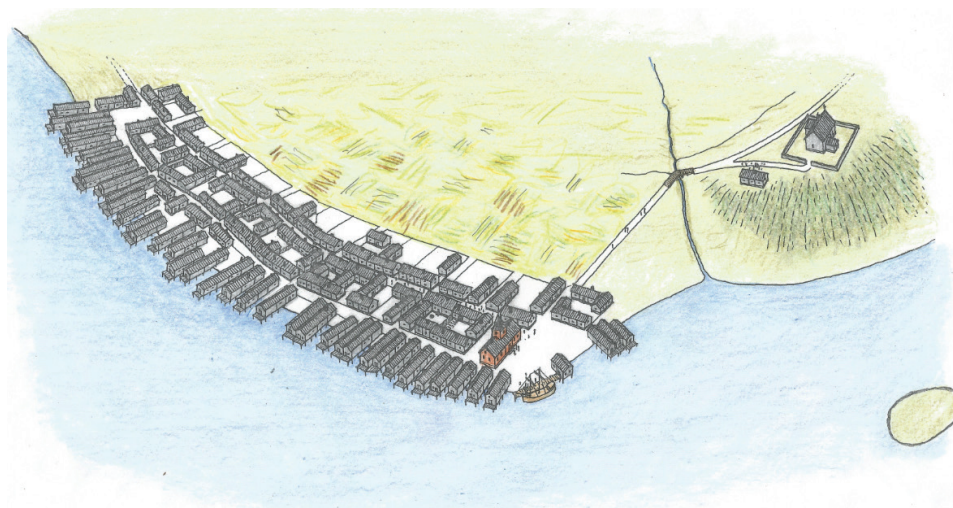
– Du kan lita på oss!

www.hemab.se

Min farfars morfars morfars morfars morfars far, skepparen Mats Jacobsson.

TEXT OCH ILLUSTRATION: **LARS HÖGBERG**

Härnösand år 1595

När man som släktforskare uttömt vad kyrkböckerna kan ge, finns det andra källor som kan ge mycket intressant information längre bakåt i tiden. Kyrkböckerna sträcker sig i bästa fall tillbaka till början av 1700-talet. Därefter kan mantalslängder, jordeböcker och domstolsprotokoll leda bakåt till början av 1600-talet. Skattelängder och fogderäkenskaper leder tillbaka till början av 1500-talet. Har man präster eller adelsmän i släkten kan man komma ännu längre bakåt via herdaminen och adelns ättartavlor. Med hjälp av dessa källor har jag funnit mycket material om min förfader Mats Jacobsson. Hans far var sannolikt skepparen Jakob Matsson som dy-

ker upp i fogderäkenskaperna för Ångermanland åren 1570 och 1590. Denne Jacob Matsson var skeppare på Kungl Maj:ts skepp Helsingfors-skeppet och Hinden och seglade med förnödenheter till den svenska flottan som då var i strid med ryssarna vid Narva.

Den trolige sonen Mats Jacobsson dyker upp som borgare i den nygrundade staden Härnösands längder år 1593 och 1594. Han hade ett eget skepp som fraktade varor för Härnösands handelsmän till Lübeck och med importvaror på tillbakavägen. I skattelängderna (man måste betala tull) finns noggranna förteckningar på handelsmännen och vad lasten bestod av. Det var

många tons last, som framgår av den sammanfattande förteckningen nedan. Troligen var det ett skepp av typen karavell, ungefär som jag illustrerat efter Björn Landströms förebild.

Av lasten framgår vilka varor som vi producerade här: smör, skinn, tjära, järn och bräder. Inlastningen skedde vid Packarlaven och ombesörjdes av ett särskilt skrå: packare, ungefär som våra dagars stuveriarbetare. Vid Packarlaven låg mät- och våghuset, där man beräknade den skattepliktiga vikten. Allt dokumenterades noga på dokument som skulle medföras på skeppet och kontrolleras vid ankomsten till destinationen.

Härnösand hade en kort tid, mellan år 1585 och 1611, seglationsfrihet till utlandet. Därefter slog det bottnis-ka handelstvånget till, som tvingade all handel från Norrland att ske via Stockholm. Härnösand återfick inte stapelrätt, dvs rätt att segla på utlandet, förrän år 1765, tack vare vår energiske borgmästare och riksdagsman Mattias Kiörning.

Mats Jakobsson gjorde sig också bemärkt genom att bli bötfälld år 1595 för okvädingsord till ”den djäkne som läser för barn, benämnd Simon”. Därigenom får vi också veta att vi hade skolundervisning här i staden redan då. Den första skolan låg strax nedanför den gamla stenkyrkan som troligen byggdes år 1592. Skolväsendet sorterade ju under kyrkan dåför tiden.

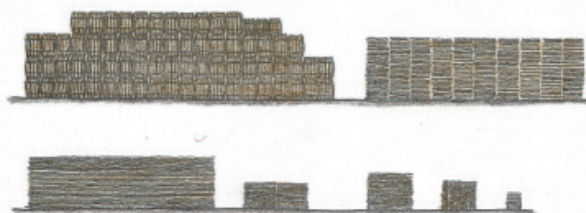
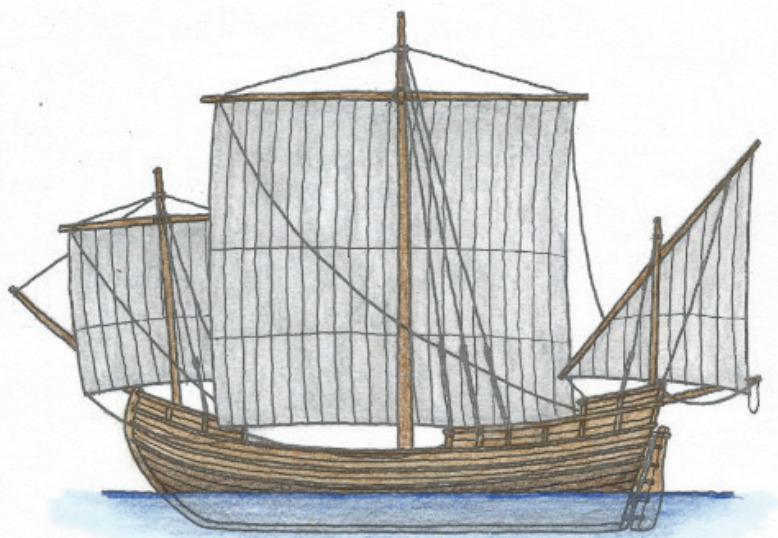
Vår Mats gick det fortsättningsvis bra för. Efter seglationstiden köpte han år 1601 ett hemman i Vangsta strax utanför staden. Det var vanligt att bemedlade borgare köpte en egendom utanför stadens smuts och trängsel. I Vangsta levde han ännu år 1628, men efterträddes därefter av sin son Jakob Matsson. Man ser hur släktnamnen återkommer.

Mats hade god råd att köpa egendomar, han var nämligen gift med Sara Evertsdotter, dotter till underlagmannen Evert Hindersson på Holms säteri. Barnen fick också goda villkor. Deras dotter Dorotea Matsdotter blev mor till fält-

marskalken Erik Dahlberg, känd bl a för sitt verk Suecia Antiqua et Hodierna.

onen Jakob i Vangsta hade två söner, som var bland de första att studera vid vårt nygrundade gymnasium, det enda i Norrland. De tog sig det mer välklingande efternamnet Wagner (efter Vangsta) och blev småningom kyrkoherdar.

Ett barnbarn till Jakob i Vangsta gjorde sig bemärkt på ett annat sätt: den 13-åriga flickan Dordi var en av dem som mest ihärdigt anklagade kvinnor för trolldom under häxprocesserna år 1674. Av de sju kvinnor hon pekade ut i Härnösand dömdes samtliga till döden.

Ett skepp kommer lastat...

Utförelse på Matz Jacobssons skepp till Lübeck i juni månad anno 1594 på uppdrag av 19 borgare i Härnösand

Smör	37 tunnor à 140 l	Gråskinn	3920 st
Bockskinn	2550 st	Tran	3 fat
Kalvskinn	1105 st	Späck	4 tunnor
Kohudar	93 st	Tjära	28 tunnor
Älghudar	26 st	Bräder	72 st
Rävskinn	36 st	Läkt	400 st
Bäverskinn	16 st	Järn	58 skeppund (7,9 ton)
Mårdskinn	3 st	Kopparplåtar	1 skeppund

Införelse på Matz Jacobssons skepp från Lübeck anno 1594

Salt Öl Hampa Lin Olika slags tyg

Segelfartyget, barkskeppet Hernösand och HMS Hernösand

TEXT: **SIGBRITT AHL**

Foto: Örjan Leek (Ägare till tavlan: Håkan Fällström)

Hernösand har en lång tradition som skeppsbyggnadsstad och som hamnstad med gott skydd för väder och vind.

Redan på medeltiden var den inre Hernösandsstranden en livligt besökt samlings- och marknadsplats och under 1300- och 1400-talet nämns Hernösands hamn i brev och hävder.

Banden med marinen härrör från båtsmännens tid. Många områden runt Hernösand avdelade båtsmän som fick vandra från Ångermanland till bland annat Karlskrona och där bemanna våra örlogsfartyg. I modern tid har Sjövärnsskåren och deras lägerskola på Lungön spelat en viktig roll i personalförsörjningen genom att förse

marinen med välmotiverade och välutbildade ungdomar

Hernösand fick 1648 privilegier för ett skeppsbyggnadskompani och ett skeppsvarv anlades på Kronholmen och under 200 år kom det att byggas cirka 220 skepp/fartyg. Kompaniets första seglare blev klar 1651 och fick namnet "Hernösand". Den sändes till Stockholm för att förrevisas.

Fartyget var så välbyggt att det också kunde göra tjänst åt kronan i krigstid. På den tiden var råmaterialet ek, gran och furu. I stället för som idag kolfiber-arterad plast, aluminium och rostfritt stål.

År 1765 fick Hernösand stapelrätt vilket innebar att fartyg från

Hernösand fick rätt att segla till utlandet. Segelfartyget, barkskeppet Hernösand byggdes vid Kronholmsvarvet 1854. Hennes redare var grosshandlare Jonas Sjödin (1798-1875). Sjödin var vid sidan av J C Kempe (1799-1872) den störste redaren i Hernösand. Från Kronholmsvarvet sjösattes 12 fartyg för Sjödins räkning under åren 1829-1859. Jonas Sjödin var också en av stöttepelarna då Hernösands Arbetarförening bildades år 1851 och var dess förste ordförande. Arbetarföreningen fick en egen lokal år 1885, ett hus som idag heter Brännaborg.

Sjökapten N O Fällström seglade Hernösand som befälhavare under åren 1865 till 1872. N O

Fällström var född på nyårsdagen 1831 i Härnösand och avled i samma stad 1875. N O Fällström var farfars farfars far till Håkan Fällström, som också är bosatt i Härnösand och som pryder sitt hem med tavlan på segelfartyget, barkskeppet

Varvsindustrin i Härnösand var länge viktig. Utländska fartyg kallades ofta till hamnen på 1800-talet, vilket ökade handeln och gjorde Härnösand till en välmående stad.

Försvarsmakten med Kustartilleriet och Marinen har funnits i Härnösand länge och är lokaliserade på Kusthöjden. Den nybildade civila myndigheten Kustbevakningens regionala ledning flyttade från Sundsvall till Härnösand 1990 och i början av 1991 flyttade den till nybyggda lokaler i anslutning till Marinkommando Nord och med en gemensam sjöbevakningscentral.

Med detta som bakgrund skrev kommunalrådet Tord

Oscarsson Härnösands kommun, marinkommandochef Ulf Rubarth Marinkommando Nord, ordförande Västerorrlands sjövärnskår Nils Hansson och ordförande i kamratföreningen Flottans Män Harald Häggström 1991 ett brev till chefen för Marinen viceamiral Dick Börjesson och föreslog att Härnösand skulle få ge namn åt ett fartyg i svenska flottan. Argumenten som användes var att Härnösand har en långvarig tradition som sjöfartsstad och att invånarna är stolta över sin stads sjöfartshistoria.

Efter tretton år blev förslaget verklighet och en av marinens Visbykorvetter fick namnet Härnösand. Korvett typ Visby är flexibla ytstridsfartyg som klarar såväl minröjning och ubåtsjakt som minering, ytstrid, undervattensförsvar och luftförsvar.

Som representant för Härnösand kommun fick jag tillfälle att medverka när kronprinsessan Viktoria döpte HMS

Härnösand i Karlskrona den 16 december 2004.

Presenten från Härnösands kommun var en tavla föreställande segelfartyget, barkskeppet Hernösand målad av min före detta arbetskamrat vid Kustbevakningen Bengt-Ove Björklund.

Jag framförde att när fartyget är färdigutrustat ser vi fram emot att det så snart som möjligt sätter kurs mot Härnösand. Vi hoppas också att fartyget kommer att genomföra sina vinterprover med bas i Härnösand.

Det tog fem år innan de två första Visbykorvetterna var industriellt klara hos Kockums och överlämnades från Försvarets Materielverk till Marinen. Sen skulle marinen öva upp den militära dugligheten för att känna på hur Helsingborg och Härnösand fungerade i vattnet.

I september 2012 anlöpte HMS Härnösand för första gången Härnösands hamn.

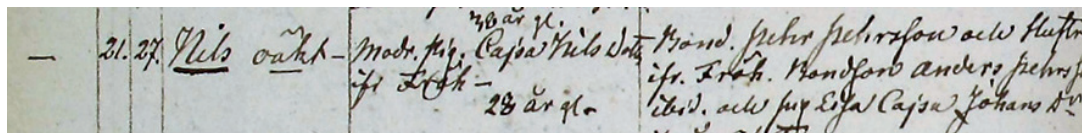
Foto Sigbrit Ahl,
September 2012

Sjömannen, arbetaren och laxbokhållaren Nils Boström

TEXT: **HANS ENGQVIST**

Bilder: Privata

Utdrag ur Nora C:2 sid 108

Ibland kommer man i sin forskning till personer vars släktskap är osäkert men som ändå måste utredas. För min del gäller detta Nils Boström. Jag har inte kunnat utreda till 100 procent om han är min farmors morfar eller om han bara var gift med min farmors mormor,

Här ska jag dock redogöra för han liv och leverne så gott jag kunnat utröna.

Nils Boström var född den 21 september 1840 i Frök i Nora, Ångermanland.

Modern var pigan Cajsa Nilsdotter från Frök. Faddrar var Pehr Pehrsson och hustrun från Frök, bondsonen Anders Pehrsson, ibid och pigan Lisa Kajsa Johansdotter från Allsta. Cajsa var piga hos Pehr Pehrsson och man kan ju undra om sonen Anders, som finns med som fadder, eventuellt kan vara fadern.

Av husförhörslängden framgår att mammans fullständiga namn var Cajsa Nilsdotter Rask. Hon var född i Frök, Nora den 7 maj 1812 och avled 1 juli 1878 på Utanö,

Hemsö. Hon var dotter till båtsmannen Nils Bäckman Rask född 1775 i Högsjö och död 1826 i Nora och hans hustru Katarina Larsdotter, född 1771 i Nora och död där 1831.

*Nora (Y) AI:7 (1836-1845)
Bild 76 / sid 69*

*Nora (Y) AI:8 (1846-1853)
Bild 95 / sid 86*

*Nora (Y) AI:9a (1854-1861)
Bild 93 / sid 86*

1857 flyttar Nils till Torrom i Frök där han ett tag blir dräng för att senare på året flytta till Hemsö där modern finns efter giftermål med torparen Nils Wedin från Utanö Prästhus på Hemsö.

*Nora (Y) AI:9b (1854-1861)
Bild 140 / sid 329*

*Hemsö (Y) AI:2 (1857-1863)
Bild 58 / sid 52*

Nils går till sjöss 1862. Hans tid som sjöman blir kortvarig strax finner man honom som dräng hos sjökaptenen Jonas Börilin (1826-1872) i Utanö, Hemsö.

Nils mor Kajsa Nilsdotter Rask avlider den 1 juli 1878 i Utanö Prästhus, Hemsö och hennes make Nils Wedin avlider där den 10 september 1883. Han är då blind.

Nils Boström gifter sig i Hemsö den 7 juli 1867 med Anna Märta Kiorning (min farmors mormor).

Min farmors mamma Karolina Kristina var född "oäkta" 20 december 1865 som dotter till pigan Anna Märta Kiorning. Platsen för denna händelse var Utanö på Hemsö. Morfar var båtsman Erik Johansson Kiorning (1792-1851) och mormor Karin Mårtensdotter Sundin (1800-1875). Båda föräldrarna var födda i Nordingrå. Erik hade varit ordinarie båtsman i 3:dje roten, stamrote Kiorning 1812-1832. 1832 flyttade familjen till Ås på Hemsö för att 1843 flytta till Utanö. 12 juli 1844 föddes Anna Märta som nummer 8 av 9 barn av vilka endast 3 nådde vuxen ålder.

Om Nils Boström eventuellt skulle vara far till Karolina

Kristina har ej kunnat verifierats i källorna. 19 november 1868 får dock paret ett gemensamt barn, sonen Nils Petter.

Tyvärn så avlider Anna Märta redan 13 januari 1870. Dödsorsaken ej nämnd i dödboken.

Karolina Kristina och Nils Petter har nu blivit moderlösa men barnen bor kvar med Nils och båda bär namnet Boström.

1879 gifter Nils Boström om sig med Kajsa Greta Sellstedt, född 1834 på Hemsö. Dock föds inga barn i det äktenskapet och paret går skilda vägar 1885. Skiljebrev utfärdades 2 september 1885. Enligt husförhörslängderna verkar det ha varit ganska mycket osämja i detta äktenskap. Står bland annat att de ”varnats för oenighet i äktenskapet enskilt och inför kyrkorådet”

Kajsa Greta har också ett utomäktenskapligt barn, nämligen Emma Dorotea (1874-1906) som även hon får namnet Boström. Kan Nils vara far även till henne? Hon följer dock modern till Härnösand efter skilsmässan. Emma Dorotea avlider 1 april 1906 ogift i tuberkulos i Härnösand med notering i dödboken ”fattigunderstödd”. Modern Kajsa Greta avlider året efter, den 24 maj 1907 i Härnösand.

1887 gifter sig Nils för tredje gången. Denna gång i Högsjö och makarna är nu bosatta på Åbord.

Den nya hustrun heter Anna

Brita Ask och var född 2 november 1839 i Högsjö. Hon var tidigare gift med sjömannen Johan Abrahamsson Nygård som avlidit den 23 februari 1884. Hon har med honom två barn; Erik August Nygård (1867-1940) och Johan Nygård (1872-1872).

I äktenskapet med Nils Boström föds inga barn.

I Härnösands-Posten den 1 maj 1925 finns en artikel om Nils Boström. Finns också ett suddigt foto av honom och Anna Brita Ask.

För att ge en liten tidsbild över livet och stämningarna i Ångermanland under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet kommer här artikeln i sin helhet. Samt en tillbakablick på en typ av journalistik man sällan ser idag. Artikeln är undertecknad T.L.

”På Blixtvisit hos den siste laxbokhållaren vid Ångermanälven - Nils Boström på Åbordö berättar om en laxbokhållares sysslor - Laxen minskar synbarligen oroväckande hastigt i våra vatten.

Det har sina otvivelaktiga behag att resa upp över Ångermanälven en dag i den strålande april. Resan uppför denna den mäktiga floden i Svea rike för väl alltid med sig ett intryck och perspektiv, som man sent glömmer. Men det ligger en särskild tjusning i att göra den resan just när isarna forcerats eller sugits upp av det vårgröna vattnet. Då blir resan en av säsongens ”jungfrufärder” och ett

fast handslag med den mest hänförande av årstider.

Från båten där jag sitter mitt i det flammande solskenet, förefaller vår stad vara målad med bara glada färger; och det ligger något friskt och morgonvaket över profilerna. Ute vid Mekaniska verkstaden lysa de vita skroven och de bukiga, skarpt röda bottnarna av de slipdragna ångbåtarna med Carl Larssonklara färger. Den lilla lanternan nedanför slipbryggan står röd som en blodsdroppe mot den yttre hamnens djupblå vatten. Sälsten drager förbi med sin alltid sena våris och sina steniga backar. Så tar skogen vid - grönbå och med retuscherade linjer på grund av de ännu bladlösa björkkronorna. Och sedan skymtar havets raka och under strålande vårdagar så sugande linje. Det är bara ett kort stycke hav jag ser från den stånkande ”Noraström”. På båda sidorna om havslinjen höjer sig bergiga uddar med sina nu vita men om natten röda blinkande ögon. Små villor tittar upp ur skogsdunklet för att få utsikt över fjärden. Här och där dyker ett badhus upp - vitt och sirligt i linjen som en marsipanpjäs i ett konditorsfönster. En förvågul äng lyser bakom och rycker kargighet in i motivet. I vikarna ligger resterna av vinterns stålblå is som en gul gungande sörja.

Det är en underbar älv vår Ångermanälven. Byar och fabrikssamhällen ha växt upp på dess stränder, men älven

själv är sig lik. Den är för majestätisk att ändra kunna av de små människornas rykande pinnar, som kallas fabriksskorstenar eller de tändsticksaskar som kallas träpalats. När den har återfått sin frihet efter den långa vinterfångenskapen är den ung på nytt, drömmande och sjungande om allt den sett under sin tusenåriga tillvaro. Lyssnar man då noga skall man även få höra sagan om älvens storhetstid, när guld i form av guldglänsande stockar flöt uppe på ytan och silvret i form av tiotusende skimrande laxar glänste i dess djup. Guld det finns väl kvar men silvret har blivit borta. Och ändå fanns det en tid, när laxbåtarna tunga och svårstyrda med sin glänsande last drogo ned mot Härnösand från midsommar till augusti månad. Då var floden en silvergruva som man trodde aldrig skulle sina.

Det är för att få svar på frågan hur denna rikedom försvunnit, och hur den tillvaratogs medan den fanns, som jag gjort denna första resa uppför älven för i år. Det finns nämligen bara en i dessa trakter, som vet något om det silver som hämtades ur Ångermanälvens vatten. Han heter Nils Boström, är en välbeställd jordbrukare och ägare av två kor, bor på Åbordö och är den ende kvarlevande vid Ångermanälven av den egendomliga tjänstemannakår som kallas laxbokhållare och vilken nu skattat åt förgängelsen.

Bilden på "Morfar och hans fru" som min farmor noterat vid artikeln

Jag stiger alltså iland vid Åbords brygga och står efter en tre kvarts timmes terrängmarsch utanför Boströms två små stugor, som ligger och sola sig i en söderbacke. Boström själv står på bron och tar emot. Han är en liten rask 84-åring med en glimt av havet i blicken. Han har säkert inte i alla sina dagar trampat den lite karga backe, där hans stugor nu sola sig, och där korna snart skola krumbukta sig för att visa sin glädje över sommarens ankomst. När det blir frågan om fotografering yrkar Boström prompt på att mor skall vara med. Och så hämtas mor Anna-Britta, som är böjd av de 85-åren och blek av vinterns innesittande. Båda sätter sig med knäppta händer i soffan framför vinterstugan och det blir en bild som ni ser här ovanför.

Först var det att lägga ut flotten och börja staka - börjar Boström inne i stugan efter

mina frågor. Han har satt sig intill en myrten som apterats till julgran, och som ännu har sitt påhäng kvar. Sen gällde det att ankra och sätta ut "laxmockor". Dom var olika till antalet, men vanligen satte vi en utanför och en innanför. Sen var det att ligga som vakt på flotten. När det skulle vittjas kom en bonde från byn så man blev två. Bönderna brukade turas om att komma ut till vittjningen.

Under flotten fanns det en källare med is i, där fångsten förvarades tills den lastades på båtar, som vissa dagar roddes ned till Härnösand. Det var då att stiga upp i tid för att kunna ro vid 2-3-tiden på morgonen. På min tid kunde man få 6, 8 till 10 stycken laxar om dagen, men i gamla tider på Nordstrandens tid fick man nog 60 till 70 om dagen. Den fisk man fick skrevs upp varje dag i en kladd och när en last skickades av, vägdes den först och vikten antecknades.

Det var mycket noga med vaktens av stakagården. Ibland kom där båtar drivande på nätterna och folket ombord var alltför villiga att tjuv Vittja näten eller gripa tag i, vad som fanns i källaren. Då kunde man få ta till bössan för att få dem att driva en annan väg. Eljest hade "vaktmästar'n" på flotten inte annat att göra än reparera, det som var trasigt, samt binda "mucker" för nästa årsbehov. Det sista arbetet sysselsatte även vaktmästar'n på vintern.

Nu blir det sämre och sämre med fisket, menade Boström. Fabrikerna som släpper ut syran i vattnet är döden för laxen. Och så kostar det att bygga an stakagård av så bastant timmer. Man tycker dock att fisken skulle ta andra vägar och sålunda uppträda på andra ställen, där det ännu inte finns några fabriker. Men är det någon som hört talas om det? Inte får fiskarna på Hemsön något på sina långrevar till exempel.

När Boström och jag slutat tala rör mor Anna-Britta, som hört på med knäppta händer, lite på sig och utbrister. Ja, de va allt folk som kunne ro på den tin. Ja ha allt själv rott te stan flere gånger - å tebacks igen förrsten. Man ville heller ha egen båt ån passe på hjulbåten, för man va liksom mer obunnen. Jasså, dom hade hjulbåtar då? skjuter jag in och tänker på ångbåtsresan, som tog en och en halv timme. Joo då, och dom va lika fram och bak, så dom behövde allri vänne och kafften han satt på en opphöjning mitt i. De va bra kallt å sitte i dom iblann. Båta gick iland bara i Kramfors, Undrom och Hornö. Vill en mä fick en ro ut. Dä va "Angur" å "Ran" å "Strömkarlen" å så "Bollsta", förståss som kanträ för han hade för mycke på däck - å då vart en skomakar ätter. Men far aldrig mor Anna-Britta till sta'n nu för tiden? Då ler gumman och sneglar till åt sin av arbete krökta rygg. Ja ä int så vuxen ja kan ha kläna, svarar hon.

Mor är lite gammal, säger Boström

Men Ni trivs nog ändå här ute, säger jag slutligen och stiger upp. Då skiner Anna-Britta upp. Och när jag på återvägen står i skogsbrynet och ser ner på stugorna och sjön, ringer hennes ord ännu i mina öron: Ja finns ej nånn snyggare vrå."

Detta var alltså jakten på min farmors morfar Nils Boström. Tilläggas kan att han avled i på ålderdomshemmet i Nordansjö, Högsjö den 5 juli 1930. Anna Brita Ask var då redan död, hon hade avlidit den 9 januari 1926 på Åbord, Högsjö. Står om hennes begravning i ett tidningsurklipp som finns bevarad i familjebibeln. "En gripande jordfästning förrättades i går å Högsjö kyrkogård, då stoftet efter torparhustrun Anna Brita Boström, vigdes till den sista vilan. Jordfästningen förrättades av pastor Parkman som höll ett kort griftetal i anslutning till söndagens bibeltext. Efter psalmsång slöts den högtidliga akten. Den bortgångne, som vid dödsfallet var 86 år, har varit rask och kry ända till sista åren och har tillsammans med sin make torparen Nils Boström själv skött deras torp i Åbord ända till i fjol."

Tillägg

Karolina Kristina Boström gifte sig 27 juni 1886 med dalmasen och arbetaren Matts Daniel Mattsson (1854-1930) och fick med honom 13 barn av vilka 10 nådde vuxen ålder. Hon avled i Saltvik,

Säbrå den 20 januari 1939.

I familjebibeln står om henne "Karolina Mattsson infördes på Härnösands Lasarett den 7 januari 1939. Hennes fel var hjärtfel, som också ändade hennes liv, vilket skedde natten till den 20 januari kl 1.45 1939. Sönerna Georg och Nils var närvarande vid Mammans Död. Hon dog lugnt. Vi, barnen, begravde henne söndagen den 29 januari 1939 efter gudstjänsten i Säbrå Kyrka. Vi hade anlitat en violinmusiker G Harlén från Härnösand, vilken spelade bitar vid begravningen."

Karolina Boström och Matts Daniel Mattsson utanför huset i Saltvik.

"En sista hälsning från barn och bror.

1.

Vad smärta det känns för barn och bror i dag.

Att bädda Dig kära moder i den kalla graf.

Men Gif en bättre morgon ger.

Då aldrig vi skal skiljas mer

2.

Barn och bror stor i bitter sorg

här vid den kalla båren,

men Härren själf vill torka bort,

den bittra, hela tåren

Gråt ut - men ser snart himlen opp.

Der finns för er ett saligt hopp.¥

3.

Ock ett tack vil vi dig bringa vid öppnande graf

Här vänskap och kärlek du alltid gav.

Dit minne skal leva, fast ej du är när.

Men tankarna ila, dit där du är.¥

4.

Sov gott nu kära moder som målet hunnit.

Högt ovan förgängelsens grud.

Den sista striden du övervunnit

och kommit från mörker till ljus.

Vi Blomsterkransen så hjärtligt lägger i graven ner

ock säger dig nu ett ömt Farväl."

Dikt skriven inför begravningen (lapp i familjebibeln) troligtvis av hennes bror Nils Petter Boström.

Drängen Daniel Larsson, Säbrå

TEXT: **TORGNY KORPENKLO** (efter läsning av dombok i Gävleborgs läns landskansli)

En insänd rannsaking och dom över drängen Daniel Larsson i Näs, vilken blivit angiven att ha varit vållande till drängen Lars Erikssons död, varför tingsrätten dömt honom efter det 2 kapitlet dråpmålsbalken med våda-balken till att plikta med 20 marker silvermynt i böter, samt att betala till Lars Erikssons far, Erik Israelsson i begravnings- och andra omkostnader, 20 daler silvermynt.

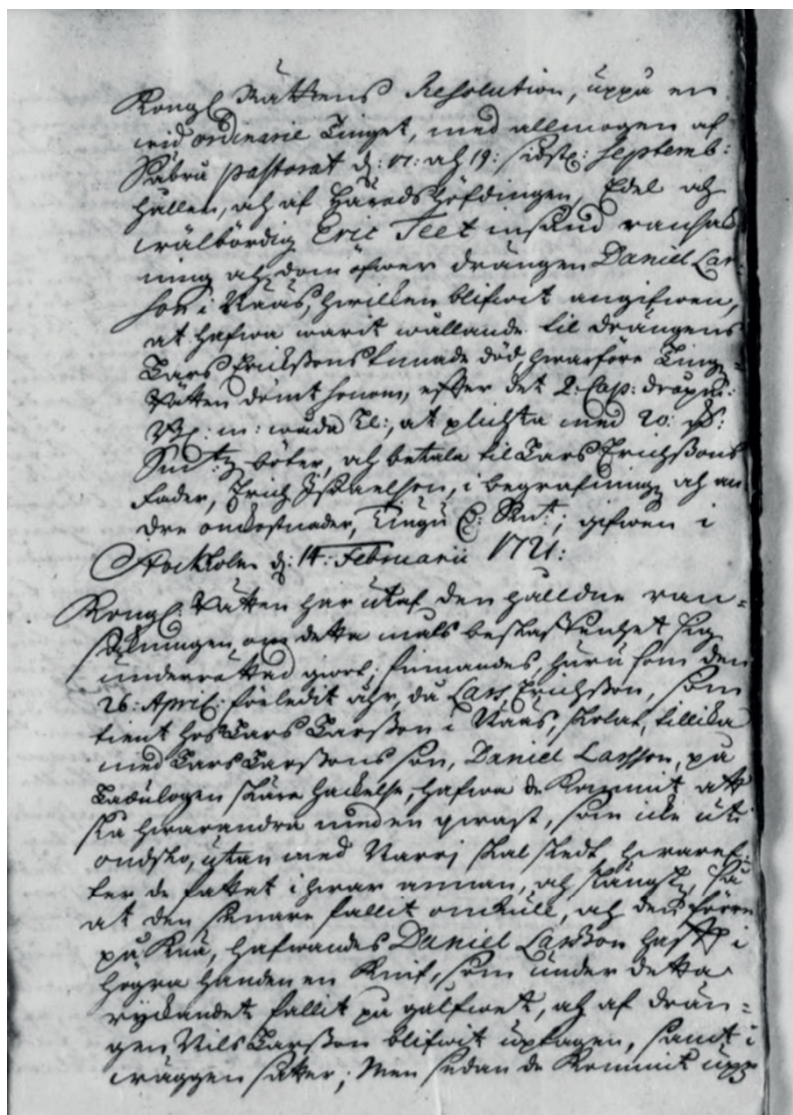
Kgl. Rätten har utav den hållna rannsakingen om detta måls beskaffenhet låtit sig underrättas.

Den 26 april förra året då Lars Eriksson, som var i tjänst hos Lars Larsson i Näs, skulle tillsammans med Lars Larssons son Daniel, skära hackelse på ladulogen.

Med en kvast hade de slagit varandra, inte av ondska utan med narr, varefter de fattat tag i varandra och slängts så att Daniel fallit omkull.

Daniel Larsson hade haft en kniv i sin högra hand vilken under detta ryckande fallit på golvet och drängen Nils Larsson tog upp den och satt honom vid väggen.

Men sedan de kom upp från golvet hade Daniel Larsson tagit kniven i den ena handen och kvasten i den andra och

Gävleborgs läns landskansli DIIa:18 bild 28.

som Lars Eriksson gått efter Daniel och 3 eller 4 gånger sparkat honom men träffade inte. Daniel hade gått undan baklänges åt dörren och vid den andres sparkande med kniven, vars udd han hållit neråt, huggit framför sig upp och under, så att han vid dörren råkat komma i det högra

benet då det lyftes upp. Lars Eriksson hade fått ett sår tvärt över benet ut med benpipan på yttre sidan, ett kvarter [15 cm] under om knäskålen två tvärfingrar långt och något brett så att blodådern blev avskuren då han föll omkull och ropat.

Och såret blev då strax ombundet med en halsduk och hans matmor, som är Daniel Larssons mor, hade med tiden en och annan gång lagt fnöske på det samma. Även fältskären Elias Kiön hade någon tid därefter lagt om såret. Men sen det inte blev omlagt i rät-
tan tid utan köttet redan varit förruttnat när fältskären skulle kurerat såret, så hade Lars Eriksson i juni därefter ljutit döden. Fältskären betygade dock att i fall han strax blev anmodad så tror han, att Lars Eriksson skulle kommit till hälsan igen.

Och har de avhörda vittne-
na berättat att de inte hade märkt någon ovänskap dem emellan, varken tidigare eller då skadan skedde. De hade kommit överens på ladulogen, att de skulle säga att Lars Eriksson hade skadat sig själv med en yxa, då Daniel var så svagsynt att han efter vittnens berättelser inte finner skedar på fat och tallrikar vid bordet, utan trevar efter, liksom i mörker.

Han skulle heller inte kunnat se Lars Erikssons ben då han sparkat efter honom utan skall han ha hört av det Lars Eriksson skrapat på golvet med skon, så ofta han lyfte foten.

Vilket Kgl. Rätten låtit komma hos sig i behörigt övervägande och eftersom det inte finns några omständigheter att Daniel Eriksson haft uppsåt att tillfoga skada på Lars Eriksson eller att han själv skulle varit dödlig där hans sår blivit omlagd.

Dock som Daniel Larsson brukat den obetänksamhet och stora vårdslöshet att han under det han märkte Lars Eriksson sparka efter sig med ett så farligt instrument som kniven. Huggit framför sig upp och ner, varigenom han tillfogat den andra ett svårt sår till vilket förbättrande han inte heller låtit använda all nödig vårdnad och skötsel, utan Lars Eriksson därigenom ljutit döden.

Därför prövar Kgl. Rätten för rättvist att Daniel Larsson skall böta halv mansbot, 50 daler silvermynt och sedan stå uppenbar kyrkoplikt.

Och orkar han inte böter skall han avstraffas med fem gatlopp. I annat fall låter Kgl. Rätten bero och förblir vid tingsrättens fällda utslag vad Lars Erikssons far, Erik Israelsson, tillerkände begravnings- och andra omkostnader vidkommer.

Stockholm den 14 februari 1721.

Brott och straff
i arkiven

*För dig som vill veta mer om brott och straff
Läs Riksarkivets årsbok 2015.*

Aktuell information

Material till sidorna "Aktuell information" har sänds in till Redaktionskommittén allt hämtas ur lokal tidningen.

Näringslivsarkiv i Norrland startar Digitalt Klassrum.

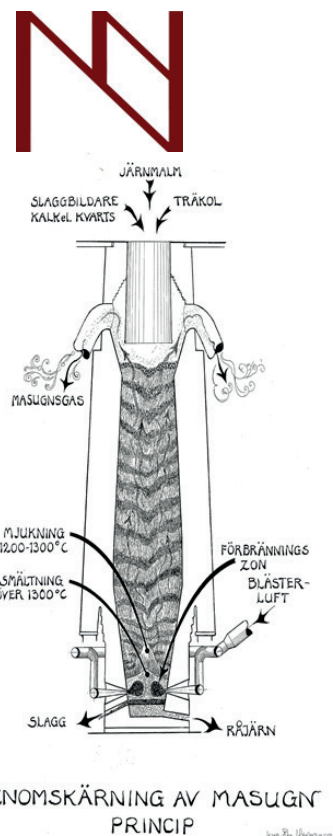
Det Digitala Klassrummet är en del av vår hemsida och här kommer vi att publicera blandad information och historik med anknytning till näringslivshistoria och företagsarkiv.

Redan nu kan du ta del av De Fyra Smidesmetoderna och en historia om Hammarsmidet på Galtströms bruk via de elva planscher och tillhörande text som ritats, skrivits och forskats fram av NIN:s ordförande Kjell-Åke Hermansson.

Om masugnar vid Lögdö och Galtströms bruk (totalt 19 planscher, gjorda av Hermansson) samt en historia om Kol och Kolning med både text och bild, också de gjorda av Hermansson.

Fortsättningsvis kommer mer liknande material att läggas upp här, tillsammans med material anpassat för yngre personer, föreläsningar, filmklipp, intervjuer, bilder och vad vi nu kan komma att hitta på i framtiden. - Hemsida: <https://nin.nu/>

/Daniel Nordin
Arkivchef

Nu ska hela det svenska trycket digitaliseras

Publicerad 22 juni 2021 02:48 – Rötter

Universitetsbiblioteken går ihop med KB för att digitalisera alla tryckta tidningar, tidskrifter och läromedel som har getts ut i Sverige från 1400-talet till i dag.

Kungliga Biblioteket och de fem universitetsbiblioteken i Lund, Göteborg, Stockholm, Uppsala och Umeå har gått ihop i ett enormt projekt för att digitalisera och tillgängliggöra alla tryckta böcker, tidningar, tidskrifter, rapporter och läromedel som någonsin har givits ut i Sverige.

Syftet med projektet är att göra det tryckta materialet mer lättåtkomligt, oavsett var du bor. Det ska också göra att materialet kommer till större nytta inom forskning, inom Sverige såväl som internationellt.

Det långsiktiga målet är att digitalisera allt material som har tryckts ända sedan 1400-talet till i dag, men självklart kräver detta stora resurser i form av både tid och pengar.

– Planen är att börja med svenska tidskrifter från åren 1850–1900, eftersom det är ett material som är av stort intresse både för forskning och för allmänheten, säger projektledaren Karin Byström på kb.se.

Läs mer om projektet på Kungliga bibliotekets webbsida: <https://www.kb.se/om-oss/nyheter/nyhetsarkiv/2021-07-02-annu-fler-fria-historiska-nyheter.html>

Skatteverket har invigt nya arkivet i Härnösand Lokal: Arkivhuset på Nybrogatan.

Ett steg närmare den stora etableringen av Skatteverkets centralarkiv som ska öppna år 2024 i Saltvik. Mellanlagringsarkivet på Nybrogatan i Härnösand har invigdes. I dagsläget har Skatteverket sitt stora centralarkiv i Solna och arkivmaterial på ytterligare ett 20-tal olika platser i Sverige. Men inom de närmaste åren skall många av handlingarna flyttas därifrån till det kommande centralarkivet i Härnösand.

I väntan på att det nya centralarkivet i Saltvik, som ska rymma 25 000 hyllmeter, kommer ett mellanlagringsarkiv på 7 000 hyllmeter användas på Arkivhuset Nybrogatan. Arkivet är en mellanlandning där sju personer kommer ha sin arbetsplats i huset. Om två år går flytten vidare till den slutgiltiga etableringen på Saltvik.

Tobias Lindenkäll är sektionschef på arkivet, tidigare har han jobbat för försvarsmakten i Stockholm. För drygt ett år sedan valde han att flytta tillbaka till hemtrakterna i Härnösand.

– Det känns bra. Det är ett bra gäng. Lokalerna är klara och efter sommarsemestern kommer vi börja ta emot arkivhandlingar.

I augusti börja lastbilar rulla in varje dag, för att lasta in arkivmaterialet i byggnaden. Från mitten av oktober kommer arkivet att vara fullt med handlingar.

Vissa ur personalstyrkan jobbar redan på Skatteverkets kontor i Härnösand. En av de som har flyttat upp för jobbet är Elinor Täng, hon bodde tidigare i Sundbyberg och flyttade till Härnösand den 1 juni i år. Ursprungligen kommer hon från Värmland och har aldrig tidigare varit i Norrland, aldrig norr om Dalarna.

- Skatteverkets satsning på ett centralarkiv här befäster Härnösands ställning som arkivstad.

Här finns ett kluster av arkiv med riksarkivet, näringslivsarkivet, föreningsarkivet och nu Skatteverkets arkiv, och vi har plats för fler. Att verksamheter av samma karaktär samlas ger möjlighet till samarbeten och ökar chansen att locka kompetent arbetskraft och kompetensutveckla den personal man redan har, säger Andreas Sjölander, kommunstyrelsens ordförande (S).

PRESSMEDDELANDE - 22 JUNI 2021

De bästa webbplatserna för släktforskning 2021

Vi är glada och stolta över att Family Tree Magazine än en gång har valt ut ArkivDigital som en av de 101 bästa webbplatserna för släktforskning. Family Tree Magazine är Nordamerikas ledande släktforskningstidning och tidningen inspirerar läsarna att upptäcka och bevara sin släkthistoria.

Varje år listar Family Tree Magazine de 101 bästa webbplatserna för släktforskning. Tidningen tipsar läsarna om webbplatser där de kan göra nya upptäckter inom släktforskningen samtidigt som tidningen också lyfter fram de personer och företag som ligger bakom dessa webbplatser.

ArkivDigital har blivit vald som en av de bästa skandinaviska släktforskarsajterna 2021. Hela listan med de 101 bästa webbplatserna hittar du här -

www.familytreemagazine.com/best-genealogy-websites/

Information om släktforskarprogrammet Disgen 2021

Disgen 2021 - ny version ute nu!

Disgen 2021 är släktforskningsprogrammet som växer med släktforskarens behov och intresse inom området. Det är skapat och utvecklat med ny modern teknik efter medlemmarnas önskemål. Disgen har hjälpt släktforskare under 40 år och utvecklas vidare på ideell bas av släktforskare i föreningen DIS regi.

Det går att prova Disgen 2021 i 30 dagar med full funktionalitet innan licens behöver köpas.

Nyheter i programmet

Förnyat utseende, bland annat har alla ikoner arbetats om till ett enhetligt och stilrent utseende. Men det är inga problem att hitta runt i Disgen 2021, alla ikoner har förklarande text som visas när musmarkören hålls över den. Släktforskaren får nya möjligheter att skraddarsy sin "arbetsyta" i programmet. Förnyelsen innebär större flexibilitet och inbjuder till ett effektivare arbetssätt.

Mera nyheter:

- * Nytt fönster för att välja person.
- * Släktöversikten kan nu också visas liggande, inte bara stående.
- * Fler möjligheter med kartfunktionen i Disgen.
- * En att-göra-lista som underlättar i ditt arbete.

Mer räknar vi inte upp här, utan hänvisar istället till sidan med nyheter i Disgen 2021.

I Disgen kan släktforskaren registrera, underhålla och presentera sin släktforskning från ett och samma program. Analysfunktionerna i programmet hjälper användaren att höja kvaliteten på sina data.

Användaren har själv full kontroll på sina data i sin dator och Disgen hjälper till att hålla ordning på forskningsresultatet, samtidigt som forskaren har en bra översikt över sin forskning.

Här finns också en intressant artikel om Fördelar med att använda Disgen.

Vad kostar Disgen?

Priset är 150 kr för en uppgradering från Disgen 2019 till Disgen 2021. Uppdateringen inkluderar program med handledning och gratis uppdateringar tills nästa betalversion kommer ut. En förutsättning är som tidigare ett oavbrutet medlemskap i Föreningen DIS.

För den som har Disgen 8, Disgen 2016 eller Disgen 2018 är priset 350 kr att gå direkt till Disgen 2021. En förutsättning är som tidigare oavbrutet medlemskap i Föreningen DIS.

För den som ännu inte är medlem i Föreningen DIS och inte har köpt Disgen eller möjligtvis har Disgen 7 (eller äldre) är priset 750 kr.

Samma gäller för den som avbrutit sitt medlemskap.

DIS Webbshop

Den som inte är medlem i Föreningen DIS kan köpa medlemskap och Disgen 2021 i DIS webbshop. Den innehåller också böcker, kartor och databaser till försäljning.

Med vänliga hälsningar från släktforskarvänner

Föreningen DIS (Datorhjälp i Släktforskningen) dis@dis.se

För mer information, kontakta

Mikael Winbladh, verksamhetsledare, mikael.winbladh@dis.se

EFTERLYSNING

insänd av Matilda Eklöf, Norrköping

Hej jag fick tipset av er ordförande Björn Thunberg att göra en efterlysning efter mannen på bilden.

Mannen skall vara min Mormors mors far Johan Nyholm (1865-1953)

Eftersom Mormors mor föddes som man tidigare uttryckte det med "fader okänd" är jag inte säker på att Nyholm är hennes far men många indicier pekar på detta.

Så egentligen blir två efterlysningar.

1. Är det Johan Nyholm på bilden? Om inte vem kan det då vara?

Bilden har funnit i i mormors hem.

2. Vet någon vem Johan Nyholm var och om han kan ha varit min mmmmf?

Som hjälp vet jag följande om Johans syskon

a. Märta Elisabet	1868-1929	kvar i Nora
b. Erik Petter	1862-1950	-"-
c. Johan	1865-1953	
d. Olof	1867-1948	Bjärträ
e. Anna Kajsa	1869-1953	kvar i Nora
f. Kristina Märta	1873-1960	-"-
g. Dorotea	1879-1934	

Tacksam för all hjälp.

Matilda Eklöf

* * *

Svar på efterlysningen sänds till

Bäfvernyttts redaktör - lillian.rathje@hotmail.com

alt. till bjorn.thunberghsand@gmail.com

<p>Johan Erik Nyholm f. 1830-07-29 Nyland Nora, Västernorrlands län d. 1906-08-05 Nyland Nora, Västernorrlands län Torpare Nyland Nora g. 1860-06-27</p>	2	4	8	<p>Johan Larsson f. 1721-00-00 Bredsätter, Nora, Västernorrlands län d. 1777-07-20 Nyland, Nora, Västernorrlands län Bonde Nyland, Nora —g. 1748-00-00</p>	16
				<p>Karin Johansdotter f. 1722-00-00 Ry, Nora, Västernorrlands län d. 1785-08-28 Nyland, Nora, Västernorrlands län Nyland, Nora</p>	17
<p>Johan Nyholm f. 1865-04-24 Utvik Nora, Västernorrlands län d. 1953-08-11 Hornsgatan 80 Stockholm Högalid, Stockholm Ångbåtsbefälhavare Hornsgatan 80 Stockholm Högalid</p>	1	5	10	<p>Hans Hansson f. 1737-05-01 Lövvik, Nora, Västernorrlands län d. 1820-09-10 Lövvik, Nora, Västernorrlands län Bonde Lövvik, Nora —g. 1757-00-00</p> <p>Elisabet Persdotter f. 1734-03-17 Folkja, Nora, Västernorrlands län d. 1811-11-27 Lövvik, Nora, Västernorrlands län Lövvik, Nora</p>	18
					<p>Lars Eriksson f. 1732-09-29 Västansjö, Hässjö, Västernorrlands län d. 1816-02-05 Kvissele, Högsjö, Västernorrlands län Bonde Kvissele, Högsjö —g. 1768-04-06</p> <p>Märta Nilsdotter f. 1739-10-14 Nordansjö, Högsjö, Västernorrlands län d. 1818-07-01 Kvissele, Högsjö, Västernorrlands län Kvissele, Högsjö</p>
<p>Brita Katarina Eriksdotter f. 1833-06-15 Bäckland Högsjö, Västernorrlands län d. 1898-07-19 Nyland Nora, Västernorrlands län Nyland Nora g. 1860-06-27</p>	3	6	12	<p>Erik Larsson f. 1768-01-15 Bängling, Hässjö, Västernorrlands län d. 1848-02-16 Kvissele, Högsjö, Västernorrlands län Bonde Kvissele, Högsjö —g. 1797-06-29</p> <p>Brita Nilsdotter f. 1777-06-29 Ramvik, Högsjö, Västernorrlands län d. 1856-03-29 Kvissele, Högsjö, Västernorrlands län Kvissele, Högsjö</p>	20
					<p>Nils Nilsson Geting f. 1724-00-00 Ramvik, Högsjö, Västernorrlands län d. 1787-12-03 Ramvik, Högsjö, Västernorrlands län Bonde och Kronobåtsman Ramvik, Högsjö —g. 1773-10-31</p> <p>Brita Persdotter f. 1748-02-27 Frånö, Gudmundrå, Västernorrlands län d. 1787-12-03 Ramvik, Högsjö, Västernorrlands län Ramvik, Högsjö</p>
		7	14	<p>Olof Johansson f. 1757-10-21 Åland, Säbrå, Västernorrlands län d. 1837-12-31 Flattom, Högsjö, Västernorrlands län Bonde Flattom, Högsjö —g. 1786-10-22</p> <p>Brita Nilsdotter f. 1764-05-12 Flattom, Högsjö, Västernorrlands län d. 1819-01-14 Flattom, Högsjö, Västernorrlands län Flattom, Högsjö</p>	22
			15	<p>Johan Hansson f. 1723-00-00 ?, Härnösand, Västernorrlands län d. 1802-05-02 By, Högsjö, Västernorrlands län Torpare By, Högsjö —g. 1757</p> <p>Margareta Olofsdotter f. 1729-03-12 Vagnön, Säbrå, Västernorrlands län d. 1774-09-03 Utansjö, Högsjö, Västernorrlands län Utansjö, Högsjö</p>	23
			13	<p>Nils Larsson f. 1736-11-12 Flattom, Högsjö, Västernorrlands län d. 1781-10-15 Flattom, Högsjö, Västernorrlands län Bonde Flattom, Högsjö —g. 1763-08-05</p> <p>Margareta Jonsdotter f. 1735-01-30 Näs, Högsjö, Västernorrlands län d. 1801-02-27 Flattom, Högsjö, Västernorrlands län Flattom, Högsjö</p>	24
			14	<p>Johan Johansson f. 1733-02-11 Bäckland, Högsjö, Västernorrlands län d. 1784-04-09 Bäckland, Högsjö, Västernorrlands län Bonde Bäckland, Högsjö —g. 1759-11-02</p> <p>Annika Persdotter f. 1733-06-16 Nyhemmanet, Stigsjö, Västernorrlands län d. 1814-05-25 Bäckland, Högsjö, Västernorrlands län Bäckland, Högsjö</p>	25
			15	<p>Erik Eriksson f. 1735-05-00 Mo, Dal, Västernorrlands län d. 1798-09-20 By, Högsjö, Västernorrlands län Bonde By, Högsjö —g. 1765-11-03</p> <p>Ingeborg Israelsdotter f. 1746-11-11 By, Högsjö, Västernorrlands län d. 1804-04-21 By, Högsjö, Västernorrlands län By, Högsjö</p>	26
			16	<p>Johan Johansson f. 1770-09-04 Nyhemmanet, Viksjö, Västernorrlands län d. 1841-05-09 Bäckland, Högsjö, Västernorrlands län Bonde Bäckland, Högsjö —g. 1796-11-06</p> <p>Katarina Eriksdotter f. 1776-11-15 By, Högsjö (Y) d. 1834-02-28 Bäckland, Högsjö (Y) Bäckland, Högsjö</p>	27
			17	<p>Johan Erik Eriksson f. 1800-12-29 Nyland Nora, Västernorrlands län d. 1840-06-05 Nyland Nora, Västernorrlands län Bonde Nyland Nora —g. 1828-06-29</p> <p>Märta Eriksdotter f. 1805-01-07 Kvissele Högsjö, Västernorrlands län d. 1877-10-23 Grubbe Nora, Västernorrlands län Nyland Nora</p>	28
			18	<p>Johan Erik Eriksson f. 1763-12-16 Nyland, Nora, Västernorrlands län d. 1836-03-05 Nyland, Nora, Västernorrlands län Bonde Nyland, Nora —g. 1788-01-24</p>	29
			19	<p>Johan Erik Eriksson f. 1805-12-02 Flattom Högsjö, Västernorrlands län d. Landbonde Hundsjö Högsjö —g. 1833-04-28</p> <p>Ingrid Lisa Jonsdotter f. 1809-07-09 Bäckland Högsjö, Västernorrlands län d. 1863-02-25 Hundsjö Högsjö, Västernorrlands län Hundsjö Högsjö</p>	30
			20	<p>Johan Erik Eriksson f. 1735-05-00 Mo, Dal, Västernorrlands län d. 1798-09-20 By, Högsjö, Västernorrlands län Bonde By, Högsjö —g. 1765-11-03</p> <p>Ingeborg Israelsdotter f. 1746-11-11 By, Högsjö, Västernorrlands län d. 1804-04-21 By, Högsjö, Västernorrlands län By, Högsjö</p>	31

Ett besök hos folket som bor i en motorbåt på Nattviken.

Man kan inrätta det bekvämt även i en överbyggd motorbåt.

Kök och sängkammare om tillsammans tio och en halv kvadratmeters yta.

-35 grader kallt ute – 20 grader varm inne!

I går gjorde vi en egendomlig bekantskap. Mindre därför att det folk vi träffande voro i något avseende divergerande från de medborgare vi dagligdags träffa och blotta våra huvud för. Men mera därför att den bostad våra bekanta valt var en bostad, som från vanlig synpunkt verkar en hel del sensationell. I våra bostadsbristande tider och här upp i vårt arktiska klimat måste det nämligen anses som en smula egendomligt, att en familj lever, äter och bor inte som vi vardagliga individer i ett hus, som vilar på "fast" grund, utan i en "bostad" som flyter över Nattvikens vatten.

Vi gjorde i går ett besök hos det egendomliga men hyggliga folk, som bebor en liten överbyggd motorbåt nere vid norra Nattvikstranden. När man kommer dit ser på det lilla flytande huset från avstånd – om vilket vår lilla stad talat länge nog – ser det ut som om ingen hygglig människa i världen skulle vilja leva där en hel äkta norrlandsvinter igenom. Men om man som vi igår, går fram och knackar på de kvadratdecimeter stora rutorna får man redan utifrån ett intryck av att det här inte är frågan om att besöka ett kyffe där smuts och oreda regerar. Man får tvärtom genast vid en hastig blick genom ventilerna en uppfattning om att det folk som lever därinne håller reda i sitt hus trots trångboddheten och de dåliga ryktena.

Nu vet man kanske bra litet om vad saken gäller. Hela historien är, att det nere vid norra Nattviken ligger en och en halv meter bred och sju meter lång motorbåt i vilken en hel familj levat fem månader och fortfarande lever, trots köldknäppen, trots snöfallet, trots allt.

Vid vårt hastiga besök i går lade vi först märke till att det går en liten väl underhållen trappa ned mot "gårdsplanen", som i själva verket består av en för båten ifråga väl placerad flotte. Båten ligger som en pråm och

gungar i en upphuggen vak - innevarnarna måste tänka på att hålla" grunden" flytande o. öppen. När man går ned mot det flytande huset ser man kanske till att börja med två lysande ventiler. Man tittar igenom den ena, ser tre personer i ett trångt krypin och ber att få stiga på. Har man tur, som vi igår, svaras det "varsågod" men man söker förgäves dörren till den bredvilligt öppnas.

Därinne? Ett "kök" och en "sängkammare" inom ramen av tio och en halv kvadratmeters yta. I köket sitter frun och vänder den ena pannkakan efter den andra. Köket har röda tapeter och en hel serie välputsade koppar-kärl ovanför den glödande kaminen. Pannkakorna utsända en ljuv doft. Vi sitta i "sängkammaren" men temperaturen är densamma som i köket – väggen mellan de två rummen är c:a en decimeter hög. Tapeterna i "sängkammaren" till och med den moderna blågrå teckningen. Vi sitta på den tre decimeter breda sängen och tala med husets herre. Herr Pallin, husets herre, visar sig vara en människa som känner – eller misskänner – världen. – Jag hatar samhället, säger han, därför att vi, vart vi än gå, möta fiender. Därför är det bäst att vara oberoende, att ha sitt eget hus, även om det flyter. Folk, som tror att det är omöjligt att bo i en båt som vår, har inte prövat livet tillräckligt.

Han får ut den fet födde S:t Bernhardshunden för att göra bättre plats.

Under tiden passar vi på att iakttaga att de små fönstren ha röda små, väl uppsatta gardiner, att det lilleputtaktiga köksskåpet och byrån uppvisa en mönstergill ordning, att det finns litteratur av klass i den boksamling, som finns i kabyssen, att det härskar ordning och reda på fruntimmersavdelningen och att det sitter moderna gipspjäser och tavlor – Brazil Jack har även gett sin tribut – på väggarna.

Har det inte varit kallt under köldknäppen? Frågar vi. – Vi ha inte märkt om det varit kallt eller tö där-

ute, svarar "husets" herre. Under sista snöstormen såg det hotande ut, men drivan lade sig till all lycka "ute på gården".

- Hade vi blivit instängda kunde vi nog med skrik och knackningar ha kallat hit hjälp, säger frun.

Så slår herr Pallin, som inom parantes är konstknivkastare, upp fällbordet och visar att de ha gjort det bekvämt i den trånga lokalen. Och vi, som komma från kulturbekväma lokaler, måste erkänna att alltsammans är ordnat på ett utomordentligt sätt med tanke på utrymmet och bekvämligheten.

- Kölden därute ha vi ingen känning av, säger fru Pallin, medan pannkakan fräser och "huset" gör en kännbar gir. När det var trettiofyra grader därute hade vi tjugo här – och det räcker ju.

Under vårt samtal sitter "den yngre generationen" i huset och studerar skeppsbyggeri, skrivet på engelska.

Vi äro varmt klädda. Hettan från kaminen stiger upp i ansiktet. Vi ha inte mer att fråga och inte mer att tänka om dessa människor som trots köld och snöstormar inte varit rädda för att stanna kvar, grädda sina pannkakor och sova i sina tre decimeters-breda sängar i 35 graders kyla. De har velat befria sig ifrån samhället och har gjort det inom lagens ramar, och gjort det med besked. När vi stiga ur "sängkammaren" står herr Pallin och skopar snösörja ur båten. Med en blick mot söder säger han – Jag är glad att vi ha mars snart.

Sydan tar tag i ryggen på vår kavaj. Det flytande huset kränger till, och vi kan inte, när vi går upp för trappan från "gårdsplanen" undertrycka samma glädje. Mars! Det betyder snart sol och öppna vatten och mycket annat!

---ro.

/Artikeln avskriven av en äldre artikel ur Härnösandsposten. tyvärr saknades årtal och datum. /yt.

De medellösa sparade julslant blev eldens byte.

Eldsvåda igår på Nya
varvet.

Hemmet-kolkojan helt
spolierad.

Strax före klockan 2 i går på middagen kallades Härnösands brandkår till nya varvet, där eldsvåda utbrutit i en kolkoja, vilken under den senaste tiden använts till bostad av det par, som under några år övervintrat i sin motorbåt på Nattviken. Två av husets rum hade inretts till järnspisrum och gjorts beboeliga. När brandkåren kom till platsen fanns inte mycket att göra. Det torra trävirket brann som fnöske och de inneboende hade förutom livet endast gångkläderna i behåll. De sparpengar de skrapat ihop och vilka beräknats att användas till julen, enligt deras egen uppgift 50—60 kr. blevo även lågornas rov. När Härnösands-Postens medarbetare infann sig på platsen hade också den gamla kvinnan, som bott i det brinnande rucklet, alldeles fallit ihop. Hon satt hopkrupen på isen, genomvåt och huttrande och kunde endast frambringa hysteriska skrik. Alla försök att få henne därifrån var omöjligt. Till sist måste hon nästan med våld föras från grannskapet av den brinnande byggnaden. Hon var emellertid så medtagen att hon till sist måste bäras till en grannfamilj av en poliskonstapel och ett par andra personer. Mannen sprang också omkring på brandplatsen barhuvad — han hade inte ens hunnit rädda mössan — och betraktade sin brinnande bostad. Händelsen blir så mycket mer tragisk som man står inför vintern och paret befinner sig i fullkomlig avsaknad av det nödvändigaste.

Brandkåren kunde vid ankomsten till platsen genast få en slang i arbete och efter en stund bearbetades eldhärden med ytterligare en vattenstråle. Vattnet togs från hamnen. Efter något över en timmes arbete var elden begränsad, men då återstod av byggnaden ingenting annat än ytterväggarna och yttertaket. Brandkåren kunde återvända efter att ha varit i arbete i en och trekvarts timme. Den brunna byggnaden var försäkrad för 1,800 kr. och tillhörde staden.

Karl Gustaf (Pettersson) Pallin 1873-1953

KG Pallin var gift med Erika Filmerus (1863-1935) från Hälsingland. Hon spådde i kort och det gjorde också en del av barnen, andra gick på lina och eller var svärdslukare. Barnen gick inte i skolan utan Erika lärde dem att läsa. Pallin innehade troligen, någon gång under perioden 1919-1923, en cirkus alt. varieté kallad Alfonso. Pallin själv kastade kniv, medan Erika eller döttrarna stod vid den runda tavlan, han jonglerade, balanserade och var positivhalare. Vid ett tillfälle blev de överfallna och man skar sönder tältduken. Pallin skall då ha kastat kniv mot ryggsätet och sagt "nästa gång sitter det i ryggen".

Erikas dotter: Nanny Kristina Elvira*(Viran) Johanna 1895-1970, lindansare, tivoliägare. Min farmors mor, fader okänd, Pallin var hennes styvfar.

Karl Gustaf och Erikas barn: Hulda* Matilda Karlgurnina 1898-1962, efter cirkusen jobbade hon några år som lejonämjare och lindansare. - Frans* Gustaf Valentin 1899-1952, gårdfarihandlare, trådarbeten och konstnär. - Ragnhild Gunborg* (Bojan) Zenobia 1902-1987, hushållerska, husföreståndarinna. - Hillborg Fransina*(Cina) Fredinanda Idalia 1906-1994, sålde eget putsmedel och möbeloljor. - Georg Alfons*Amanotti Marinius 1909-1985, svärdslukare, trådarbeten, plåtslagare, försäljare. Han blev kvar i Härnösand.

"Tjuvarnas konung" tjusande melodi -

Positivspelare förnöjer staden med valser och klenoder från "den gamla goda tiden" Stadens honoratiories och rännstensungar har gemensamt kunnat lyssna på den speciellt bereste positivspelaren. Det är en fin gammal man, som för att dryga ut sina pensioner åker land och rike runt med sitt positiv. Ännu är hans blick skarp och stämman fast och på handslaget kan ingen åldring spåras. Hans melodier tjuvar stadsborna. Han blir kvar ett par dagar men vart han sedan reser, vad han heter och varifrån han är berättar han inte. Men vad gör välan det, vem kommer att minnas något annat än musiken? – Kväsarvalen, Balens drottning eller Tjuvarnas konung. Ett par äkta Straussvalser och Arholmavalsen också.

(Text hämtad ur Hudiksvalls tidning)

Familjen bodde till och från i Härnösand mellan ca 1920-1953.

Materialet till artikeln har vår medlem - Madeleine Gröndahl, Stockholm sänt in. Hon är barnbarnsbarns barn till Erika Filmerus, hustru till K G Pallin.

C. G. Pallin †. F. cirkusägaren och artisten Carl Gustaf Pallin har avlidit i sitt 80:e levnadsår.

Han var född i Stockholm, där hans fader var byggnadsingenjör. Sonen Carl Gustaf hade rotlösheten i sig o. därför var det inte förvånansvärt att han fann sig väl till rätta i det yrke,

som han kom att välja: cirkusartistens. Han utbildade sig med åren till en mycket skicklig artist, som hade många strängar på sin lyra, och som sådan reste han land och rika omkring, både som anställd och i egen regi.

Till Sundsvall kom han redan som 11-åring och när han var 22 år gammal gifte han sig. Det stationära hemmet förlades till Skönsberg och där hade även barnen sin första uppväxttid. Hans maka, som avled för 18 år sedan, var en mycket älskvärd och förståndig kvinna och hon lyckades hålla ihop hemmet så länge hon levde.

Under sina många resor och kontakter med olika människor kom Carl Gustaf Pallin att tillägna sig en filosofisk syn på tillvaron. Han kallades också för »vardagsfilosofen», och säkerligen minns sig många sundsvallsbo den gamle mannen, som gick omkring på gårdarna och spelade positiv. Han kunde nämligen inte slå sig till ro, utan han ville, så länge han orkade, vandra omkring och träffa nya människor. Många gånger blev han kanske inte så väl behandlad, och detta gjorde att han blev arrogant i tonen, men bakom den barska ytan klappade ett varmt hjärta, som tillhörde en i grund och botten god men inte alltid förstådd människa. Närmast sörjande är barn och barnbarn.

B Föreningspost
Avs: Härnösands släktforskare
c/o Björn Thunberg
Norra Kyrkogatan 22 C
871 32 Härnösand

Programkommitténs planerade programpunkter

*Vi avvaktar **fortsatt** pandemins utveckling*

Motivation

det gäller

att våga, inte ge upp och komma igen

